

Školské kolo Geografickej olympiády pre ZŠ a 8-ročné gymnáziá

52. ročník, školský rok 2023/2024

Písomný test pre kategóriu G – ZŠ

(5. ročník)

1. Az alábbi mondatokban válaszd ki a helyes fogalmat úgy, hogy az állítások igazak legyenek.

a) A tūzhányóból kifolyt olvadt kőzet a / / .

b) A római Pompeii városát az 1. században a(z) / / / tūzhányó kitörése pusztította el.

c) A földkéregnek azt az üregét, amelyben a kitörés előtt az olvadt anyag felgyülemlik, / / nevezzük.

d) Azt a litoszférolemezt, amelyen Szlovákia fekszik, / / lemezek nevezzük.

e) Az őskontinenst, amelyből a mai kontinensek kialakultak / / nevezzük.

f) Az emberek által a gejzírek országának nevezett sziget / / .

2. Az alábbi, földkéregre vonatkozó állítások közül melyek igazak?

a) Az óceáni kéreg kiterjedése nagyobb, mint a szárazföldi kéregé.

a)	b)
IGAZ	HAMIS

b) A szárazföldi kéreg vastagabb az óceáni kéregnél.

a)	b)
IGAZ	HAMIS

c) A földkéreg hatalmas kőzetlemezekből áll, amelyek a földköpenyen úsznak.

a)	b)
IGAZ	HAMIS

d) A földkérget ugyanaz az anyag alkotja, mint a földmagot.

a)	b)
IGAZ	HAMIS

3. Egy óriás az Indiai-óceán közepében úszkált. Mivel nem csak hosszú lábakkal, de kitűnő látással is rendelkezett, nagy távolságba is ellátott, egészen a szárazföldre, amelynek partjait az Indiai-óceán mossa.

Melyik **kontinenst** látta, ha

a) **észak** felé nézett?

a)	b)	c)
Európát	Ázsiát	Eurázsziát

b) **dél** felé nézett??

a)	b)	c)
Ausztráliát	Antarktiszt	Afrikát

c) **nyugat** felé nézett?

a)	b)	c)
Ausztráliát	Afrikát	Dél-Amerikát

d) **kelet** felé nézett?

a)	b)	c)
Amerikát	Ausztráliát	Afrikát

e) Melyik **kontinenseket** nem láthatta?

a)	b)	c)
Európát és Észak-Amerikát	Európát és Amerikát	Észak- és Dél-Amerikát

4.

A tanító néni a földrajzórán egy térképet mutatott a tanulóknak, amelyen a Föld felszínén két pontot (**A** és **B**) jelölt meg (lásd az ábrát). Házi feladatként a tanulóknak erről a két helyről kellett valamilyen igaz állítást megfogalmazniuk. A következő órán a tanító néni ellenőrizte a feladatot.

Állapítsd meg, mely állítások bizonyultak igaznak a házi feladatban!

a) Mindkét pont ugyanazon a délkörön fekszik.

a)	b)
IGAZ	HAMIS

b) A B pontban a Nap reggel korábban kel fel, mint az A pontban.

a)	b)
IGAZ	HAMIS

c) Mindkét hely egyenlő távolságban fekszik az Egyenlítőtől.

a)	b)
IGAZ	HAMIS

d) Amikor az A pontban tél van, akkor a B pontban nyár.

a)	b)
IGAZ	HAMIS

e) 2023. szeptember 23-án az A pontban az éjszaka ugyanannyi ideig tartott, mint a B pontban.

a)	b)
IGAZ	HAMIS

f) Mindkét pont ugyanazon a kontinensen fekszik.

a)	b)
IGAZ	HAMIS

g) Ha mindkét pontból egyenesen észak felé tartanánk, az északi sarkra jutnánk.

a)	b)
IGAZ	HAMIS

h) A B pontban most több idő van, mint Pozsonyban (Bratislava).

a)	b)
IGAZ	HAMIS

i) Mindkét hely ugyanazon a féltéken található.

a)	b)
IGAZ	HAMIS

j) Ha az A pontból egyenesen a B pontba indulnánk, áthaladnánk a Ráktérítőn.

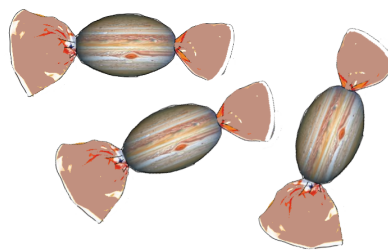
a)	b)
IGAZ	HAMIS

5. Alkoss helyes párokat: a híres emberekhez rendeld a megfelelő tulajdonságot!

A pár kialakítása után a kapcsolat kék színűre vált. Megoldásod csak a kék színre váltás után érvényes.

1. Amerigo Vespucci	az afrikai Viktória-vízesés felfedezője
2. Edmund Hillary	a Déli-sark meghódítása közben életét vesztette
3. Robert Scott	alátámasztotta, hogy Kolumbusz nem érkezett meg Indiába
4. Roald Amundsen	azt gondolta, hogy a Nap a Föld körül kering
5. Milan Rastislav Štefánik	az apja által feltalált batiszkáfnak köszönhetően világelsővé vált
6. David Livingstone	1911 decemberében olyan helyre ért, ahol előtte még ember nem járt
7. Ptolemaios	a francia hadsereg tábornoka volt
8. Jacques Piccard	kapitány, aki a 18. században többször körül hajózta a Földet
9. James Cook	a Tűzföld felfedezője
10. Fernão Magalhães	meghódította a legmagasabb nyolcezres csúcsot

6. Az édességgyártó új, gömbölyű csokoládéval bevont cukorkákat állított elő. Az egyes darabokat a Naprendszer bolygóiról nevezte el, mivel azok a bolygók felületéhez hasonló csomagolást kaptak. A cukorkák nagysága a bolygók nagyságához igazodott.

a) Az alábbiak közül melyik cukorka volt a legnagyobb?

a)	b)	c)
Jupiter	Uránusz	Szturnusz

b) Az alábbiak közül melyik cukorka volt a legkisebb?

a)	b)	c)
Mars	Vénusz	Merkúr

c) Az alábbi pároknál válaszd ki azt a cukorkát, amelyiknél a gyártó több csokoládét használt fel:

a)	b)
Mars	Föld

a)	b)
Neptunusz	Föld

a)	b)
Szturnusz	Neptunusz

a)	b)
Uránusz	Föld

7. Janka otthon az atlaszt nézegette. Figyelmét főleg az egyes térképeken használt színek keltették fel. Elhatározta, hogy megrajzol egy saját maga által kitalált területet, ahol a színeket az atlaszhoz hasonlóan alkalmazza. Alkoss helyes párokat: a színárnyalatokat kapcsold össze Janka térképének objektumaival!

A pár kialakítása után a kapcsolat kék színűre vált, és válasz csak ezután kerül beszámításra.

1.

az 1500 méter mély **Delfin-tenger**

_____

2.

a 6000 méter magas **Óriás-hegység**

_____

3.

az 1000 méter magas **Kis-Tátra**

_____

4.

a legfeljebb 200 méter mély **Szünidő-tenger**

_____

5.

6.

Nap-sivatag

8. Ismered a Naprendszer bolygóinak holdjait?

Rakd helyes sorrendbe a betűket, kialakítva belőlük az ismert, bolygót kísérő holdak nevét!

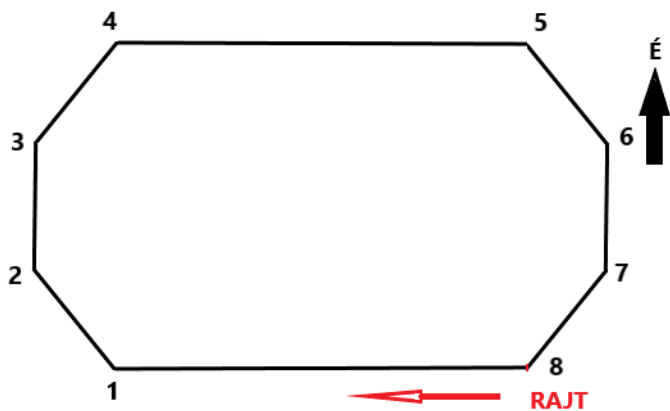
S	OB	O	PH
A	T	TI	N
O	PA	E	UR
DES	ME	NY	GA

A fentiek közül hány hold kering a **Mars** körül?

a)	b)	c)	d)
nulla	egy	kettő	három

9. Válaszd ki a helyes lehetőséget az alábbi mondatokban!

a) A Föld egyenlítőjének sugara több, mint / / / ezer km.b) Az „újholdat” követő holdfázis neve / / . Ilyenkor a Hold alakja / / betűre hasonlít.c) Az amerikai New York városban szilveszterkor az éjszaka / / , mint a nappal.d) Ausztráliában novemberben / fokozatosan hosszabbodnak.e) A déli félteke nagyobb részét / borítja.f) A tengerpartokon 24 óra alatt / / van dagály.g) Ha a Hold a Föld és a Nap között található, / fordulhat elő.10. **Szögletes ország** lakói egyáltalán nem használtak íveket. Az ábra egy „futókört” szemléltet az ottani stadionban. A szögletes „kör” egyes szakaszaihoz válaszd ki helyesen az égtájakat a futók mozgását figyelembe véve!

a) RAJT – 1:

a)	b)	c)	d)
NY	É	D	K

b) 1 – 2:

a)	b)	c)	d)
ÉNY	DNY	ÉK	DK

c) 2 – 3:

a)	b)	c)	d)
É	D	K	NY

d) 3 – 4:

a)	b)	c)	d)
DK	ÉNY	ÉK	DNY

e) 4 – 5:

a)	b)	c)	d)
É	K	D	NY

f) 5 – 6:

a)	b)	c)	d)
DNY	ÉK	ÉNY	DK

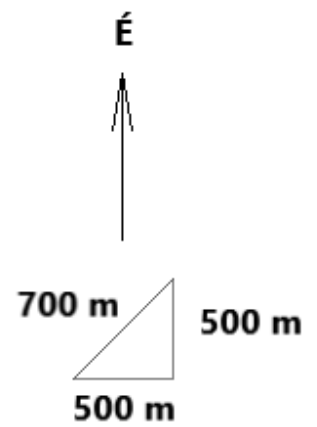
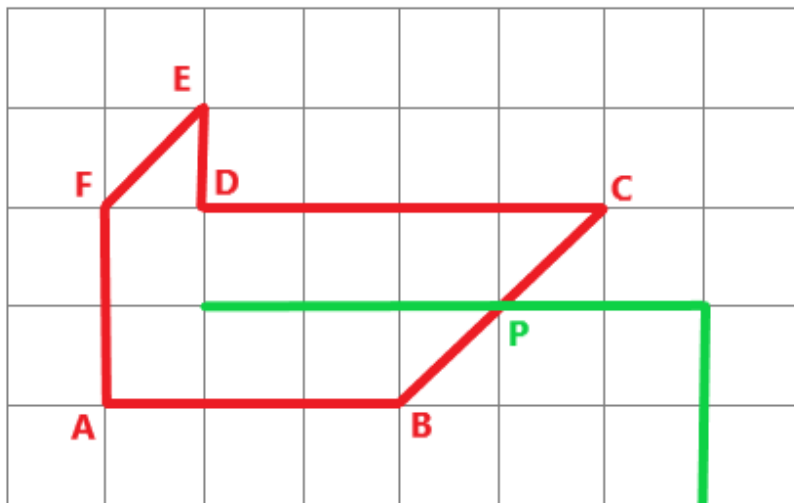
g) 6 – 7:

a)	b)	c)	d)
K	D	NY	É

h) 7 – 8:

a)	b)	c)	d)
ÉNY	DNY	ÉK	DK

11. A városi tömegközlekedésben új autóbuszvonalat vezettek be. A diagramban pirossal jelöltük ezt az útszakaszt.

A grafikus mérce segítségével határozd meg, milyen hosszúak a „piros” vonal egyes szakaszai!

a) A pontból B pontba:

a)	b)	c)
1000 m	1500 m	2000 m

b) B pontból C pontba:

a)	b)	c)
700 m	1000 m	1400 m

c) C pontból D pontba:

a)	b)	c)
1500 m	2000 m	2500 m

d) D pontból E pontba:

a)	b)	c)
500 m	700 m	1000 m

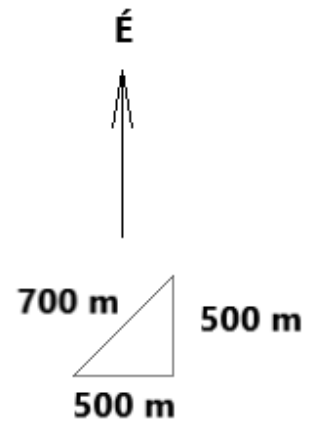
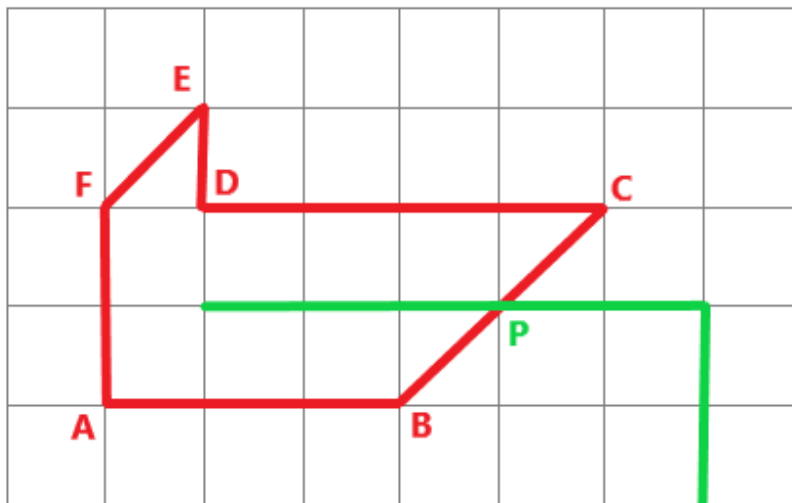
e) E pontból F pontba:

a)	b)	c)
500 m	700 m	1000 m

f) F pontból A pontba:

a)	b)	c)
700 m	1000 m	1400 m

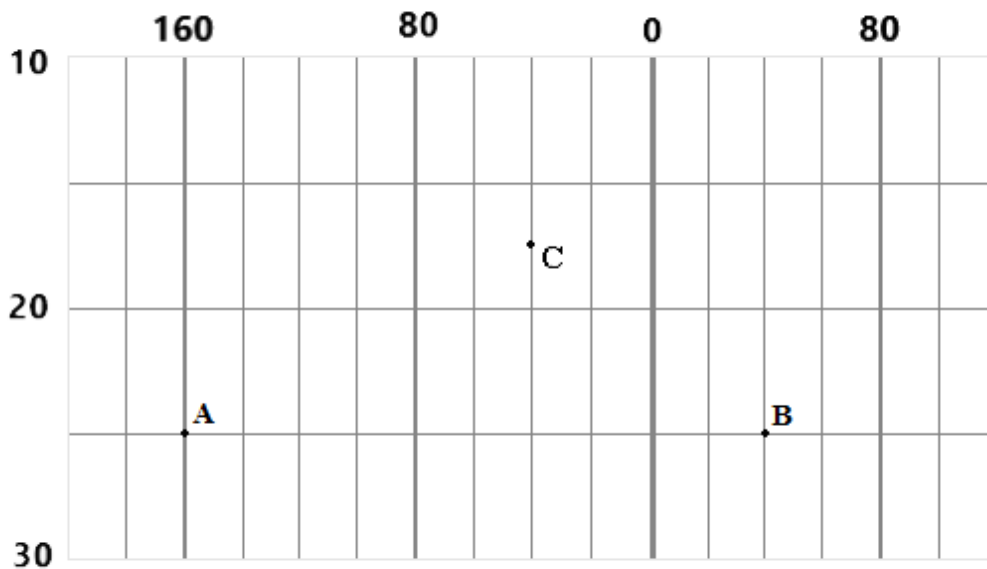
12.

A „piros” vonal keresztez egy másik útszakaszt, a „zöld” vonalat. Milyen távolságot tesz meg az A pontból a „piros” vonalon az az utas, aki a „zöld” vonalra akar átszállni (a P pontig)?

a)	b)	c)	d)
2000 m	2200 m	2500 m	2900 m

13. Az ábrán a Föld felszínét borító földrajzi hálózat egy része látható. A számok a szélességi és a délkörök sorrendjét jelölik.

Igazak az alábbi állítások?

a) Az ábrázolt terület mind a nyugati, mind a keleti félteke egy részét szemlélteti.

a)	b)
IGEN	NEM

b) Az ábrázolt terület mind az északi, mind a déli félteke egy részét szemlélteti.

a)	b)
IGEN	NEM

c) Az ábrába be tudnánk rajzolni a Baktériót.

a)	b)
IGEN	NEM

d) Az ábrába be tudnánk rajzolni a dátumváltó vonal egy részét.

a)	b)
IGEN	NEM

e) Az **A** pont az Egyenlítőtől délre fekszik.

a)	b)
IGEN	NEM

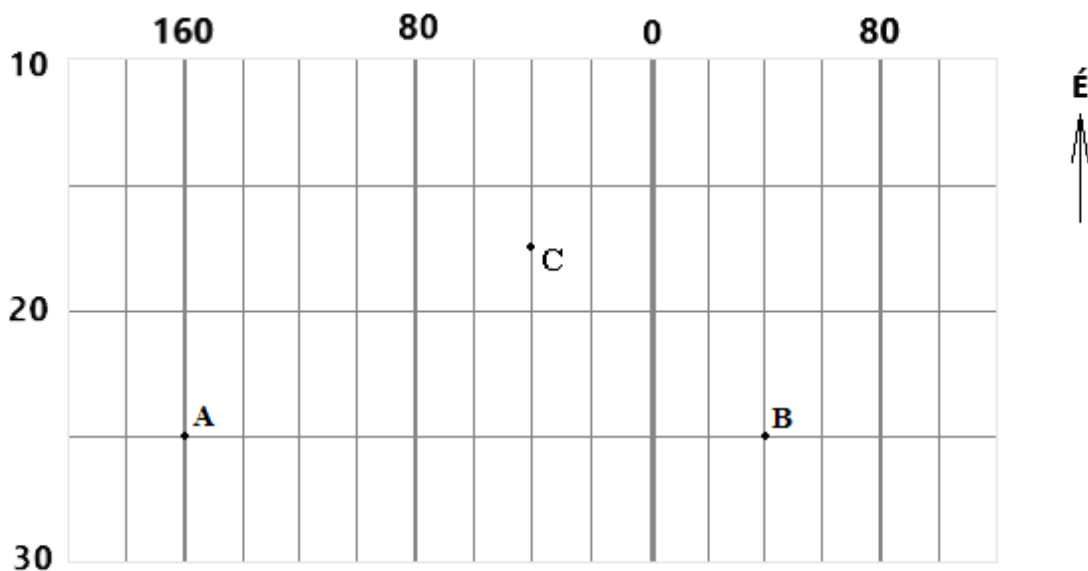
f) Az **A** és a **B** pontok az Északi-sarktól egyenlő távolságra fekszenek.

a)	b)
IGEN	NEM

g) A **C** ponthoz az **A** pont közelebb van, mint a **B** pont.

a)	b)
IGEN	NEM

14.

Válaszd ki a helyes lehetőséget:

h) Az **A** ponton keresztülhalad a / / szélességi kör.

i) A **B** pont a / / délkörön fekszik.

j) A **C** pont az **A** ponttól / , a **B** ponttól pedig / fekszik.

k) Ha a hálóba berajzolnánk a kontinenseket és az óceánokat, a(z) / / / nem kerülne rá.

15. A FELADAT MEGOLDÁSÁNÁL HASZNÁLD A VILÁGATLASZT!

Misinek van otthon egy földrajzi puzzle-je, amiből kirakható Afrika. A kirakó minden darabja egy-egy államot képvisel. Az atlasz segítségével állapítsd meg, melyik afrikai államot jelképezi az ábrán látható kirakódarab. (Figyelem! A kirakódarab el is fordulhatott.) Ezután az ábra alatt válaszd ki helyesen az egyes mondatokba illő lehetőséget.

- a) Ez az állam a(z) / / féltekén fekszik.
- b) Ez az állam a / / féltekén fekszik.
- c) Az állam partjait az / -óceán mossa.
- d) Az állam területén egy több mint / / méter magas hegység kerül el.

A következő betűcsoportokból alkossd meg

e) a fenti államot átszelő **folyó** nevét:

<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
LE	SHE	BEL

f) az állam **fővárosának** megnevezését:

<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
DI	MO	SHU	GA

g) az ország **legkeletibb pontjának** megnevezését:

<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
N	F	U	A	H

Az atlasz segítségével határozd meg a fenti állammal kapcsolatos fogalmak fajtáját:

- h) Ádeni - / /
- i) Jamaame - / /
- j) Dzsubba - / /

Melyik kirakódarab illeszthető az ábrán látható darabhoz?

k) a **Kenyát** jelképező kirakódarab

a)	b)
IGEN	NEM

l) a **Dzsibutit** jelképező kirakódarab

a)	b)
IGEN	NEM

m) az **Eritreát** jelképező kirakódarab

a)	b)
IGEN	NEM

A TESZT VÉGET ÉRTI!

Zdroje obrázkov:

<https://sk.wikipedia.org/wiki/Eurafr%C3%A1zia>

<https://www.naturalminevita.sk/portal/mapy/afrika-slepa-mapa-afriky/>

<https://www.puzzliky.sk/bavlnene-panely-rozpravky/dlhy--siroky--bystrozraky-bavlnene-karticky/>

Autorka: Mgr. Gabriela Nováková, PhD.

Recenzentka: RNDr. Hilda Kramáreková, PhD.

Slovenská komisia Geografickej olympiády

Vydal: NIVAM – Národný inštitút vzdelávania a mládeže, Bratislava 2024